

**USTAWA O KOMORNIKACH
SĄDOWYCH
USTAWA O KOSZTACH
KOMORNICZYCH**

Komentarz

redakcja naukowa

Maciej Simbierowicz, Marcin Świtkowski

Artur Grajewski, Bartłomiej Falkowski, Jan Prasalek

Michał Rączkowski, Maciej Simbierowicz

Tomasz Skoczylas, Marcin Świtkowski

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

USTAWA O KOMORNIKACH SĄDOWYCH USTAWA O KOSZTACH KOMORNICZYCH

Komentarz

redakcja naukowa

Maciej Simbierowicz, Marcin Świtkowski

Artur Grajewski, Bartłomiej Falkowski, Jan Prasałek

Michał Rączkowski, Maciej Simbierowicz

Tomasz Skoczylas, Marcin Świtkowski

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny 1 sierpnia 2018 r.

Wydawca

Anna Kubuj-Kacperek

Redaktor prowadzący

Paulina Staniszevska

Opracowanie redakcyjne i łamanie

Justluk

Komentarze do poszczególnych artykułów napisali:

Ustawa o komornikach sądowych:

Bartłomiej Falkowski: 3–7; 42–64; 222–260

Artur Grajewski: 11–24; 65–128; 165–194

Jan Prasałek: 8–10; 129–148; 280–306

Michał Rączkowski: 195–221

Tomasz Skoczylas: 149–164

Marcin Świtkowski: 1–2; 25–41

Ustawa o kosztach komorniczych: Maciej Simbierowicz, Tomasz Skoczylas

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2018

ISBN: 978-83-8124-899-0

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	15
Ustawa z 22.03.2018 r. o komornikach sądowych (Dz.U. poz. 771 ze zm.)	19
Rozdział 1. Przepisy ogólne	21
Art. 1. [Przedmiot unormowania]	21
Art. 2. [Komornik jako funkcjonariusz publiczny nadzorowany przez sąd] ...	24
Art. 3. [Czynności wykonywane przez komornika sądowego]	28
Art. 4. [Protokół stanu faktycznego]	43
Art. 5. [Tytuł urzędowy komornika sądowego]	45
Art. 6. [Pieczęć komornika]	46
Art. 7. [Kancelaria komornika sądowego]	48
Art. 8. [Rewir komorniczy]	54
Art. 9. [Obowiązek przyjęcia wniosku egzekucyjnego]	59
Art. 10. [Prawo wyboru komornika przez wierzyciela]	61
Rozdział 2. Powoływanie i odwoływanie komorników	78
Art. 11. [Kwalifikacje niezbędne przy powołaniu]	78
Art. 12. [Powołanie na stanowisko komornika]	86
Art. 13. [Załączniki do wniosku o powołanie na stanowisko komornika]	91
Art. 14. [Zasięganie informacji z Krajowego Rejestru Karnego]	94
Art. 15. [Utworzenie kancelarii]	94
Art. 16. [Termin złożenia wniosku o powołanie]	97
Art. 17. [Ślubowanie]	97
Art. 18. [Zawieszenie komornika przez Ministra Sprawiedliwości]	99
Art. 19. [Odwołanie komornika przez Ministra Sprawiedliwości]	107
Art. 20. [Wygaśnięcie powołania z mocy prawa]	116
Art. 21. [Rezygnacja komornika]	119
Art. 22. [Odsunięcie komornika od wykonywania czynności]	120
Art. 23. [Przeniesienie komornika do innego rewiru]	122
Art. 24. [Możliwość ponownego powołania]	122

Rozdział 3. Prawa i obowiązki komorników	125
Art. 25. [Obowiązek podnoszenia kwalifikacji i działania zgodnie z prawem, orzeczeniami nadzorczymi, etyką zawodową]	125
Art. 26. [Skierowanie komornika na badania lekarskie]	126
Art. 27. [Tajemnica zawodowa]	127
Art. 28. [Prawo komornika do legitymowania osób]	131
Art. 29. [Identyfikator komornika]	133
Art. 30. [Czas pracy komornika]	134
Art. 31. [Przekazywanie wyegzekwowanych środków]	136
Art. 32. [Oświadczenie majątkowe]	140
Art. 33. [Ograniczenia w prowadzeniu innych aktywności zawodowych przez komornika]	148
Art. 34. [Możliwość dodatkowego zatrudnienia lub podejmowania innych sposobów zarobkowania przez komornika]	151
Art. 35. [Obowiązki informacyjne komornika występującego w sprawie sądowej lub postępowaniu karnym]	154
Art. 36. [Odpowiedzialność odszkodowawcza komornika]	155
Art. 37. [Ubezpieczenie zawodowe komornika]	158
Art. 38. [Składki samorządowe]	159
Art. 39. [Uprawnienie do wypoczynku]	161
Art. 40. [Usprawiedliwione nieobecności w związku z aktywnością samorządową]	166
Art. 41. [Służbowy wykaz nieobecności komornika]	167
Rozdział 4. Zastępstwo komornika	171
Art. 42. [Przyczyny wyznaczenia zastępcy komornika]	171
Art. 43. [Wyznaczenie zastępcy komornika przez prezesa właściwego sądu rejonowego]	173
Art. 44. [Wniosek rady właściwej izby komorniczej]	177
Art. 45. [Wyznaczenie zastępcy komornika przez prezesa właściwego sądu apelacyjnego]	178
Art. 46. [Zmiana zastępcy komornika przez Ministra Sprawiedliwości] ...	183
Art. 47. [Zarządzenie o wyznaczeniu zastępcy]	184
Art. 48. [Dochód zastępcy komornika]	186
Art. 49. [Dodatkowe zatrudnienie zawieszono w czynnościach komornika]	189
Art. 50. [Zobowiązania komornika zwolnionego ze stanowiska]	190
Art. 51. [Sprawy prowadzone przez kuratora kancelarii]	193
Art. 52. [Spisy sporządzane przez kuratora kancelarii]	194
Art. 53. [Korzystanie przez kuratora kancelarii z pomieszczeń i wyposażenia kancelarii]	196
Art. 54. [Objęcie kancelarii przez nowego komornika]	201
Art. 55. [Przekazanie środków nowemu komornikowi]	202
Art. 56. [Sprawozdanie z pełnienia funkcji kuratora]	203

Rozdział 5. Likwidacja kancelarii	204
Art. 57. [Przesłanki likwidacji kancelarii]	204
Art. 58. [Przekazanie spraw niezakończonych]	205
Art. 59. [Przekazanie akt spraw zakończonych]	207
Art. 60. [Rozdzielenie spraw niezakończonych]	209
Art. 61. [Przekazanie zaliczek, opłat i nierozchodowanych sum]	211
Art. 62. [Zamknięcie rachunków bankowych kancelarii, księgi pieniężnej oraz anulowanie kwitariuszy przychodowych]	212
Art. 63. [Rozwiązanie umowy o pracę z osobą zatrudnioną w kancelarii]	213
Art. 64. [Sprawozdanie z likwidacji kancelarii]	214
Rozdział 6. Aplikanci komorniczy	216
Oddział 1. Egzamin wstępny	216
Art. 65. [Nabór na aplikację]	216
Art. 66. [Limit przyjęć na aplikację]	216
Art. 67. [Egzamin wstępny]	218
Art. 68. [Zgłoszenie przystąpienia do egzaminu wstępnego]	220
Art. 69. [Uzupełnienie braków formalnych zgłoszenia]	223
Art. 70. [Uiszczenie opłaty]	225
Art. 71. [Zwrot uiszczonych opłat]	226
Art. 72. [Zawiadomienie o egzaminie]	227
Art. 73. [Zespół do przygotowania pytań testowych]	227
Art. 74. [Wynagrodzenie członków zespołu]	229
Art. 75. [Przygotowanie pytań testowych]	231
Art. 76. [Wydrukowanie i doręczenie zestawów pytań]	233
Art. 77. [Delegacja ustawowa]	234
Art. 78. [Powołanie komisji kwalifikacyjnych]	235
Art. 79. [Komisja kwalifikacyjna]	236
Art. 80. [Wygaśnięcie członkostwa i odwołanie członka komisji]	238
Art. 81. [Wyłączenie członka komisji]	240
Art. 82. [Urlop w związku z egzaminem]	242
Art. 83. [Egzamin wstępny]	242
Art. 84. [Przeprowadzenie egzaminu wstępnego]	243
Art. 85. [Protokół z przebiegu egzaminu]	246
Art. 86. [Uchwała o wyniku egzaminu wstępnego]	246
Art. 87. [Delegacja ustawowa]	248
Oddział 2. Aplikacja	249
Art. 88. [Aplikant komorniczy]	249
Art. 89. [Uchwała w sprawie wpisu na listę]	251
Art. 90. [Doręczenie uchwały Ministrowi Sprawiedliwości]	252
Art. 91. [Sprzeciw od wpisu]	253
Art. 92. [Ślubowanie aplikanta]	254
Art. 93. [Rozpoczęcie aplikacji]	254
Art. 94. [Organizacja aplikacji]	256
Art. 95. [Opłaty za aplikację]	257

Art. 96. [Zatrudnienie aplikanta]	258
Art. 97. [Obowiązki aplikanta]	258
Art. 98. [Uprawnienia aplikanta]	259
Art. 99. [Zawieszenie aplikanta]	262
Art. 100. [Wygaśnięcie wpisu]	266
Art. 101. [Skreślenie aplikanta z listy]	267
Art. 102. [Rezygnacja z aplikacji]	269
Art. 103. [Delegacja ustawowa]	270
Oddział 3. Egzamin komorniczy	271
Art. 104. [Zespół do przygotowania zadań na egzamin komorniczy]	271
Art. 105. [Przygotowanie zadań]	273
Art. 106. [Czynności techniczne]	274
Art. 107. [Delegacja ustawowa]	275
Art. 108. [Termin egzaminu]	275
Art. 109. [Komisje egzaminacyjne]	277
Art. 110. [Skład komisji]	278
Art. 111. [Obsługa administracyjna]	281
Art. 112. [Treść ogłoszenia o egzaminie]	282
Art. 113. [Miejsce złożenia wniosku]	282
Art. 114. [Dokumenty załączane do wniosku]	284
Art. 115. [Opłata za egzamin]	288
Art. 116. [Urlop na przygotowanie do egzaminu]	289
Art. 117. [Części egzaminu komorniczego]	290
Art. 118. [Przebieg egzaminu komorniczego]	291
Art. 119. [Ocena egzaminu]	292
Art. 120. [Wynik egzaminu]	294
Art. 121. [Negatywny wynik egzaminu]	296
Art. 122. [Protokół z egzaminu]	296
Art. 123. [Delegacja ustawowa]	297
Art. 124. [Odwołanie od wyniku egzaminu]	299
Art. 125. [Powołanie komisji odwoławczej]	300
Art. 126. [Skład komisji odwoławczej]	300
Art. 127. [Zadania komisji odwoławczej]	304
Art. 128. [Delegacja ustawowa]	306
Rozdział 7. Asesorzy	308
Art. 129. [Wymogi podmiotowe powołania na asesora komorniczego]	308
Art. 130. [Wniosek o powołanie na stanowisko asesora]	313
Art. 131. [Procedura powołania asesora]	315
Art. 132. [Odmowa powołania na stanowisko asesora]	321
Art. 133. [Wykaz asesorów komorniczych]	324
Art. 134. [Obowiązek zatrudnienia asesora]	324
Art. 135. [Zawarcie przez asesora umowy o pracę z komornikiem]	329
Art. 136. [Ślubowanie asesora]	331
Art. 137. [Niezłożenie ślubowania]	332

Art. 138. [Uprawnienia asesora komorniczego]	333
Art. 139. [Zlecenie asesorowi przeprowadzenia czynności]	342
Art. 140. [Nadzór komornika nad asesorem]	343
Art. 141. [Badanie zdolności do pełnienia obowiązków asesora]	345
Art. 142. [Zawieszenia asesora komorniczego]	347
Art. 143. [Ustanie zawieszenia asesora]	353
Art. 144. [Obligatoryjne odwołanie asesora komorniczego]	354
Art. 145. [Fakultatywne odwołanie asesora komorniczego]	360
Art. 146. [Wygaśnięcie powołania asesora komorniczego]	361
Art. 147. [Rezygnacja asesora]	364
Art. 148. [Ponowne powołanie odwołanego asesora]	366
Rozdział 8. Koszty działalności egzekucyjnej komornika i zasady prowadzenia kancelarii	369
Art. 149. [Opłata egzekucyjna – niepodatkowa należność budżetowa]	369
Art. 150. [Wynagrodzenie prowizyjne przysługujące komornikowi]	372
Art. 151. [Obowiązek rozliczenia przez komornika podatków a wysokość wynagrodzenia prowizyjnego]	373
Art. 152. [Koszty działalności egzekucyjnej komornika]	373
Art. 153. [Zatrudnianie osób przez komornika]	375
Art. 154. [Wyłączenie spod egzekucji ruchomości będących wyposażeniem kancelarii; przechowywanie wyegzekwowanych środków pieniężnych na odrębnym rachunku bankowym]	376
Art. 155. [Akta sprawy]	378
Art. 156. [Urządzenia ewidencyjne]	379
Art. 157. [Delegacja ustawowa – sposób i tryb prowadzenia oraz udostępniania dokumentacji]	380
Art. 158. [System teleinformatyczny do prowadzenia i przechowywania dokumentacji]	381
Art. 159. [Dostęp Ministra Sprawiedliwości do informacji w systemie teleinformatycznym]	381
Art. 160. [Moc dokumentu uzyskanego z systemu teleinformatycznego]	382
Art. 161. [Przyznanie Skarbowi Państwa uprawnień do programów komputerowych obsługujących komornicze systemy informatyczne]	382
Art. 162. [Wynagrodzenie za uprawnienia do programu komputerowego pryżnane Skarbowi Państwa]	385
Art. 163. [Dokumentacja przechowywana w siedzibie kancelarii]	386
Art. 164. [Przechowywanie akt spraw i urzędzeń ewidencyjnych przez Krajową Radę Komorniczą]	387
Rozdział 9. Nadzór nad komornikami	391
Art. 165. [Formy nadzoru]	391
Art. 166. [Nadzór judykacyjny]	392
Art. 167. [Organy nadzoru administracyjnego]	395

Art. 168. [Formy czynności nadzorczych]	395
Art. 169. [Uprawnienia osób powołanych do nadzoru]	399
Art. 170. [Prawo żądania wyjaśnień]	400
Art. 171. [Nadzór zwierzchni]	401
Art. 172. [Nadzór Ministra Sprawiedliwości]	402
Art. 173. [Nadzór w zakresie kontroli finansowej]	403
Art. 174. [Zlecenie wizytacji lub lustracji]	404
Art. 175. [Nadzór prezesa sądu rejonowego]	405
Art. 176. [Kontrola prezesa sądu rejonowego]	408
Art. 177. [Odstąpienie od kontroli]	410
Art. 178. [Delegacja ustawowa]	410
Art. 179. [Skargi w trybie administracyjnym]	411
Art. 180. [Sprawozdania roczne]	412
Art. 181. [Uprawnienia prezesa sądu okręgowego]	412
Art. 182. [Uprawnienia prezesa sądu apelacyjnego]	413
Art. 183. [Uprawnienia sędziego wizytatora]	414
Art. 184. [Sędzia wizytator]	416
Art. 185. [Wyłączenie sędziego wizytatora]	416
Art. 186. [Sprawozdanie z działalności komornika]	417
Art. 187. [Delegacja ustawowa]	417
Art. 188. [Nadzór Krajowej Rady Komorniczej]	418
Art. 189. [Czynności rzecznika dyscyplinarnego]	420
Art. 190. [Powołanie komornika wizytatora]	421
Art. 191. [Komornik wizytator]	421
Art. 192. [Wygaśnięcie powołania komornika wizytatora]	422
Art. 193. [Wizytacja kancelarii]	423
Art. 194. [Protokoły z wizytacji]	424
Rozdział 10. Samorząd komorniczy	426
Art. 195. [Zadania samorządu komorniczego]	426
Art. 196. [Organy samorządu komorniczego]	437
Art. 197. [Funkcja reprezentacyjna Krajowej Rady Komorniczej]	442
Art. 198. [Członkowie Krajowej Rady Komorniczej]	446
Art. 199. [Powołanie Prezesa i wiceprezesa Krajowej Rady Komorniczej]	449
Art. 200. [Funkcjonowanie Krajowej Rady Komorniczej]	451
Art. 201. [Zadania Prezesa Krajowej Rady Komorniczej]	455
Art. 202. [Zadania Krajowej Rady Komorniczej]	456
Art. 203. [Cyfryzacja postępowania egzekucyjnego]	465
Art. 204. [Krajowa Komisja Rewizyjna]	467
Art. 205. [Izba komornicza]	470
Art. 206. [Organy izby komorniczej]	471
Art. 207. [Walne zgromadzenie izby komorniczej]	472
Art. 208. [Kompetencje walnego zgromadzenia izby komorniczej]	474
Art. 209. [Uchwały walnego zgromadzenia izby komorniczej]	477
Art. 210. [Rada izby komorniczej]	478
Art. 211. [Funkcjonowanie rady izby komorniczej]	480

Art. 212. [Zadania rady izby komorniczej]	481
Art. 213. [Komisja rewizyjna]	485
Art. 214. [Nadzór zwierzchni nad samorządem komorniczym]	486
Art. 215. [Wniosek o uchylenie sprzecznej z prawem uchwały organu samorządu komorniczego]	489
Art. 216. [Lista komorników, zastępców komorników, asesorów komorniczych i aplikantów komorniczych]	491
Art. 217. [Treść listy komorników]	492
Art. 218. [Treść listy zastępców komorników]	493
Art. 219. [Treść wykazu asesorów komorniczych]	493
Art. 220. [Treść listy aplikantów komorniczych]	494
Art. 221. [Obowiązki informacyjne organów samorządu komorniczego]	495
Rozdział 11. Odpowiedzialność dyscyplinarna	498
Art. 222. [Przesłanki odpowiedzialności dyscyplinarnej]	498
Art. 223. [Odpowiednie stosowanie przepisów Kodeksu karnego oraz Kodeksu postępowania karnego]	511
Art. 224. [Kary dyscyplinarne]	511
Art. 225. [Odpowiednie zastosowanie przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej do asesorów i aplikantów]	514
Art. 226. [Kary dyscyplinarne dla aplikantów i asesorów komorniczych] ...	514
Art. 227. [Przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej]	517
Art. 228. [Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego]	518
Art. 229. [Pełnomocnicy Ministra Sprawiedliwości]	520
Art. 230. [Postępowanie dyscyplinarne w I instancji]	520
Art. 231. [Powołanie członków komisji dyscyplinarnej]	521
Art. 232. [Odwołanie członka komisji dyscyplinarnej]	522
Art. 233. [Zasada niezawisłości oraz skład orzekający]	524
Art. 234. [Przewodniczący komisji dyscyplinarnej]	526
Art. 235. [Strony postępowania dyscyplinarnego]	527
Art. 236. [Rzecznik dyscyplinarny]	529
Art. 237. [Sprawozdanie z działalności rzecznika dyscyplinarnego]	530
Art. 238. [Odwołanie zastępców rzecznika dyscyplinarnego]	531
Art. 239. [Pomoc obrońcy]	531
Art. 240. [Dochodzenie dyscyplinarne]	532
Art. 241. [Kary pieniężne nakładane na świadka lub biegłego]	533
Art. 242. [Zawieszenie komornika w czynnościach]	536
Art. 243. [Wniosek rzecznika dyscyplinarnego o ukaranie]	537
Art. 244. [Umorzenie dochodzenia dyscyplinarnego]	538
Art. 245. [Rozpoznanie sprawy przez komisję dyscyplinarną]	540
Art. 246. [Szybkość postępowania dyscyplinarnego]	541
Art. 247. [Niestawiennictwo stron, doręczenia, wgląd w akta sprawy, protokolant]	542
Art. 248. [Skarga o stwierdzenie naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki]	544
Art. 249. [Przyznanie się obwinionego]	548

Art. 250. [Sposób wymierzania kary przez komisję dyscyplinarną]	549
Art. 251. [Uzasadnienie orzeczenia komisji dyscyplinarnej]	554
Art. 252. [Odwołanie do sądu apelacyjnego]	555
Art. 253. [Legitymacja do wniesienia kasacji]	557
Art. 254. [Podstawy do wniesienia kasacji]	557
Art. 255. [Właściwość sądu; termin wniesienia kasacji; opłata; skład sądu]	559
Art. 256. [Wytknięcie uchybień przez sąd apelacyjny]	560
Art. 257. [Wpływ wygaśnięcia powołania na bieg postępowania dyscyplinarnego]	561
Art. 258. [Doręczenie odpisu prawomocnego orzeczenia; archiwizacja] . . .	564
Art. 259. [Koszty postępowania dyscyplinarnego]	566
Art. 260. [Wykonanie prawomocnych orzeczeń komisji dyscyplinarnych]	567
Rozdział 12. Zmiany w przepisach	570
Art. 261–279. (pominięte).	570
Rozdział 13. Przepisy przejściowe i dostosowujące	571
Art. 280. [Kontynuacja powołań komorników, asesorów i aplikantów komorniczych]	571
Art. 281. [Wygaśnięcie powołania komornika z uwagi na wiek]	571
Art. 282. [Ważność zastępstwa komornika]	572
Art. 283. [Prawomocnie ustalone opłaty egzekucyjne]	573
Art. 284. [Postępowania likwidacyjne]	573
Art. 285. [Wypowiedzenie umów o pracę przez kuratora kancelarii]	574
Art. 286. [Zasada kontynuacji aplikacji]	574
Art. 287. [Dokonane przez asesorów i aplikantów czynności egzekucyjne] .	575
Art. 288. [Egzamin komorniczy w 2019 r.]	576
Art. 289. [Status strony w postępowaniu administracyjnym]	577
Art. 290. [Postępowania dyscyplinarne]	578
Art. 291. [Kadencja organów dyscyplinarnych]	579
Art. 292. [Kadencja komorników wizytatorów]	580
Art. 293. [Kadencja władz i organów samorządu komorniczego]	581
Art. 294. [Maksymalny czas trwania asesury komorniczej]	582
Art. 295. [Dokumentacja elektroniczna]	583
Art. 296. [Pieczęć komornika]	583
Art. 297. [Wydziały egzekucyjne sądów rejonowych]	584
Art. 298. [Przepisy wprowadzające nowelizację Kodeksu postępowania cywilnego]	586
Art. 299. [Przepisy wprowadzające nowelizację ustawy o ewidencji ludności]	587
Art. 300. [Przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji]	588
Art. 301. [Przepisy przejściowe w zakresie działalności gospodarczej]	589
Art. 302. [Kontynuowanie dodatkowego zatrudnienia]	591
Art. 303. [Wymóg wyższego wykształcenia prawniczego]	594
Art. 304. [Wpisy w księgach wieczystych]	595

Rozdział 14. Przepisy końcowe	598
Art. 305. [Uchylenie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji]	598
Art. 306. [Wejście w życie ustawy o komornikach sądowych]	598
 Ustawa z 28.02.2018 r. o kosztach komorniczych (Dz.U. poz. 770)	 601
Rozdział 1. Przepisy ogólne	603
Art. 1. [Zakres regulacji]	603
Art. 2. [Koszty komornicze]	603
Art. 3. [Postanowienie w przedmiocie kosztów komorniczych]	604
Art. 4. [Egzekucja kosztów komorniczych]	607
Rozdział 2. Wydatki	610
Art. 5. [Zwrot wydatków komornika sądowego]	610
Art. 6. [Katalog wydatków komornika sądowego]	611
Art. 7. [Zaliczka na wydatki komornika sądowego]	616
Art. 8. [Wydatki komornika wybranego przez wierzyciela]	618
Art. 9. [Termin podjęcia czynności, na którą komornik zażądał zaliczki]	619
Art. 10. [Postanowienie o przyznaniu należności]	619
Art. 11. [Wynagrodzenie i zwrot wydatków biegłego i tłumacza]	621
Art. 12. [Ustalanie wysokości należności z tytułu ogłoszeń i transportu specjalistycznego]	623
Art. 13. [Ustalanie wysokości należności osób powołanych do udziału w czynnościach]	624
Art. 14. [Zwrot wydatków za przedstawienie dokumentu]	625
Art. 15. [Zwrot kosztów przejazdu komornika oraz utrwalania obrazu i dźwięku]	630
Art. 16. [Rozliczenie zaliczki – termin]	632
Art. 17. [Zaliczka na wpis w księdze wieczystej]	633
Rozdział 3. Opłaty komornicze	635
Oddział 1. Przepisy ogólne	635
Art. 18. [Opłaty komornicze]	635
Art. 19. [Opłaty komornicze stosunkowe i stałe]	637
Art. 20. [Zakaz podwyższania opłaty egzekucyjnej]	637
Art. 21. [Ściąganie i pobieranie opłat komorniczych]	637
Art. 22. [Sposób uiszczenia opłaty komorniczej]	639
Art. 23. [Podstawa obliczenia opłaty stosunkowej]	642
Art. 24. [Jedna opłata stosunkowa w egzekucji z nieruchomości]	644
Art. 25. [Minimalna i maksymalna opłata stosunkowa]	645
Art. 26. [Zwrot opłaty komorniczej]	645

Oddział 2. Opłaty egzekucyjne w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych	646
Art. 27. [Opłata stosunkowa od wyegzekwowanego świadczenia]	646
Art. 28. [Rodzaje opłaty minimalnej]	649
Art. 29. [Opłata stosunkowa w przypadku umorzenia postępowania na wniosek]	650
Art. 30. [Opłata stosunkowa w razie oczywiste niecelowego wszczęcia egzekucji]	656
Art. 31. [Opłata stosunkowa od wniosku o wykonanie zabezpieczenia] ...	657
Art. 32. [Zaliczenie opłaty za zabezpieczenie na poczet opłaty za egzekucję]	659
Oddział 3. Opłaty egzekucyjne w sprawach o egzekucję świadczeń niepieniężnych	659
Art. 33. [Opłata za wydanie ruchomości]	659
Art. 34. [Opłata za wydanie nieruchomości]	660
Art. 35. [Opłata za wprowadzenie syndyka lub zarządcy]	663
Art. 36. [Opłata za udział w usunięciu oporu oraz za osadzenie w areszcie]	664
Art. 37. [Opłata za egzekucję innego świadczenia niepieniężnego]	666
Art. 38. [Opłata stała za wykonanie innego zabezpieczenia]	666
Art. 39. [Zwrot połowy opłaty stałej]	667
Oddział 4. Pozostałe opłaty	668
Art. 40. [Opłata za zabezpieczenie spadku i spis inwentarza]	668
Art. 41. [Opłata za doręczenie]	669
Art. 42. [Opłata za sporządzenie protokołu stanu faktycznego]	669
Art. 43. [Opłata za przeprowadzenie licytacji]	669
Art. 44. [Opłata za poszukiwanie majątku]	671
Rozdział 4. Zwolnienie od kosztów komorniczych i obniżenie opłaty	674
Art. 45. [Zwolnienie od kosztów komorniczych]	674
Art. 46. [Wyplata tymczasowa wydatków i opłat za strony zwolnione od kosztów komorniczych]	676
Art. 47. [Skutek zwolnienia dłużnika od kosztów komorniczych]	677
Art. 48. [Wniosek o obniżenie opłaty egzekucyjnej]	677
Rozdział 5. Przepisy zmieniające i przejściowe oraz przepis końcowy	680
Art. 49–51. (pominięte).	680
Art. 52. [Postępowania niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy]	680
Art. 53. [Utrzymanie w mocy przepisów wykonawczych]	681
Art. 54. [Wejście w życie]	681
Wykaz literatury	683
Indeks rzeczowy	689
O autorach	703

Wykaz skrótów

1. Akty prawne

- EKPC – Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzona w Rzymie dnia 4.11.1950 r. (Dz.U. z 1993 r. poz. 284 ze zm.)
- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.)
- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2017 r. poz. 2204 ze zm.)
- k.k.s. – ustawa z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2017 r. poz. 2226 ze zm.)
- k.k.w. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2018 r. poz. 652 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. poz. 483 ze zm.)
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 917 ze zm.)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.)
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1360 ze zm.)
- k.p.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1904 ze zm.)
- k.r.o. – ustawa z 25.02.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2017 r. poz. 682 ze zm.)
- k.w. – ustawa z 20.05.1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2018 r. poz. 618 ze zm.)
- o.p. – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.)
- p.p.s.a. – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1302 ze zm.)

- pr. adw. – ustawa z 26.05.1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2018 r. poz. 1184 ze zm.)
- pr. bank. – ustawa z 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2017 poz. 1876 ze zm.)
- pr. not. – ustawa z 14.02.1991 r. – Prawo o notariacie (Dz.U. z 2017 r. poz. 2291 ze zm.)
- pr. prok. – ustawa z 28.01.2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2017 r. poz. 1767 ze zm.)
- pr. przed. – ustawa z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. poz. 646 ze zm.)
- pr. up. – ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 2344 ze zm.)
- p.s.w. – ustawa z 27.07.2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2183 ze zm.)
- p.u.s.a. – ustawa z 25.07.2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2188 ze zm.)
- p.u.s.p. – ustawa z 27.07.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 23 ze zm.)
- p.z.p. – ustawa z 29.01.2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1579 ze zm.)
- RODO – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.Urz. UE L 119, s. 1, ze sprost.)
- r.p.b.e. – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 20.12.2005 r. w sprawie określenia szczegółowych przepisów o biurowości i ewidencji operacji finansowych kancelarii komorniczych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1625)
- r.s.p.z.r. – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 10.03.2009 r. w sprawie przeprowadzenia sprzedaży przedmiotu zastawu rejestrowego w drodze przetargu publicznego (Dz.U. poz. 371)
- u.d.o. – ustawa z 6.08.2010 r. o dowodach osobistych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1464 ze zm.)
- u.d.p. – ustawa z 13.07.2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 758 ze zm.)
- u.e.l. – ustawa z 24.09.2010 r. o ewidencji ludności (Dz.U. z 2018 r. poz. 1832 ze zm.)
- u.e.r. – ustawa z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.)
- u.k.k. – ustawa z 28.02.2018 r. o kosztach komorniczych (Dz.U. poz. 770)
- u.k.s. – ustawa z 22.03.2018 r. o komornikach sądowych (Dz.U. poz. 771 ze zm.)

-
- u.k.s.c. – ustawa z 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 300 ze zm.)
 - u.k.s.e. – ustawa z 29.08.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2018 r. poz. 1309 ze zm.)
 - u.n.z.a. – ustawa z 14.07.1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. z 2018 r. poz. 217 ze zm.)
 - u.o.i.n. – ustawa z 5.08.2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 412 ze zm.)
 - u.o.p. – ustawa z 2.04.2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz.U. z 2017 r. poz. 1462 ze zm.)
 - u.p.c.c. – ustawa z 9.09.2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1150)
 - u.p.d.o.f. – ustawa z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 200 ze zm.)
 - u.r.p. – ustawa z 6.07.1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1870 ze zm.)
 - u.RPO – ustawa z 15.07.1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2017 r. poz. 958 ze zm.)
 - u.s.n.p. – ustawa z 17.06.2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2018 r. poz. 75)
 - u.s.p. – ustawa z 29.06.1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 997 ze zm.)
 - u.s.u.s. – ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.)
 - u.ś.p. – ustawa z 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2017 r. poz. 1368 ze zm.)
 - u.z.r. – ustawa z 6.12.1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz.U. z 2017 r. poz. 1278 ze zm.)

2. Inne skróty

- BIP – Biuletyn Informacji Publicznej
- ETPC – Europejski Trybunał Praw Człowieka
- KEZ – Kodeks Etyki Zawodowej Komorników Sądowych
- MoP – Monitor Prawniczy
- MoPB – Monitor Prawa Bankowego
- NSA – Naczelny Sąd Administracyjny
- ONSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego

ONSAIWSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNKW	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, zbiór urzędowy, seria A
OTK-B	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, zbiór urzędowy, seria B
PES	– Problemy Egzekucji Sądowej
PPE	– Przegląd Prawa Egzekucyjnego
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
PPod	– Przegląd Podatkowy
PS	– Przegląd Sądowy
SA	– sąd apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
SO	– sąd okręgowy
SR	– sąd rejonowy
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TS	– Trybunał Sprawiedliwości
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny

USTAWA

z 22.03.2018 r.

o komornikach sądowych

(Dz.U. poz. 771; zm.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1443)

ROZDZIAŁ 8

Koszty działalności egzekucyjnej komornika i zasady prowadzenia kancelarii

Art. 149. [Opłata egzekucyjna – niepodatkowa należność budżetowa]

1. Opłata egzekucyjna stanowi niepodatkową należność budżetową o charakterze publicznoprawnym pobieraną za czynności, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2, na zasadach określonych w ustawie z 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (Dz. U. poz. 770).
2. Uzyskane opłaty egzekucyjne, po potrąceniu wynagrodzenia prowizyjnego komornika, stanowią dochód budżetu państwa i podlegają przekazaniu na rachunek, o którym mowa w art. 196 ust. 1 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62), urzędu skarbowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii, w terminie do 5 dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym zostały uzyskane.
3. Przez uzyskane opłaty egzekucyjne rozumie się opłaty faktycznie pobrane lub ściągnięte na podstawie przepisów ustawy z 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych.
4. Organem pierwszej instancji właściwym do wydawania decyzji w przedmiocie opłat egzekucyjnych podlegających przekazaniu zgodnie z ust. 2, jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na siedzibę kancelarii.
5. Komornik jest obowiązany złożyć do urzędu skarbowego, o którym mowa w ust. 2, miesięczną informację o uzyskanych opłatach egzekucyjnych oraz opłatach egzekucyjnych podlegających przekazaniu zgodnie z ust. 2, w terminie do 10 dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym zostały uzyskane. Informacja ta stanowi dowód księgowy.
6. W przypadku uprawomocnienia się orzeczenia sądu skutkującego koniecznością zwrotu całości lub części uzyskanej opłaty egzekucyjnej, proporcjonalna część prze-

kazanej opłaty egzekucyjnej stanowi nadpłatę w rozumieniu ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.).

7. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór informacji o uzyskanych opłatach egzekucyjnych oraz opłatach egzekucyjnych podlegających przekazaniu zgodnie z ust. 2, mając na uwadze zapewnienie kompletności tej informacji oraz możliwość weryfikacji prawidłowości przekazywania opłat egzekucyjnych podlegających przekazaniu zgodnie z ust. 2.

1. Z dniem wejścia w życie omawianej ustawy opłaty egzekucyjne stają się niepodatkowymi należnościami budżetowymi o charakterze publicznoprawnym. Omawiany przepis nie ma zastosowania do tych opłat egzekucyjnych, które zostały prawomocnie ustalone przed 1.01.2019 r. (zob. uwagi do art. 283 u.k.s.).
2. Za niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym uznaje się należności, które:
 - stanowią dochód budżetu państwa lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
 - wynikają ze stosunków publicznoprawnych,
 - nie są przy tym podatkami i opłatami publicznoprawnymi (art. 3 pkt 8 o.p.).

Ustawodawca odszedł od dotychczasowego rozwiązania, zgodnie z którym opłaty egzekucyjne stanowiły przychód komornika (por. art. 63 ust. 4 u.k.s.e.).

3. Opłatą egzekucyjną w myśl przepisów ustawy o kosztach komorniczych jest opłata należna za przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego, wykonanie zabezpieczenia roszczenia lub europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym (zob. uwaga 2 do art. 18 u.k.k.). Opłaty egzekucyjne w odróżnieniu od innych opłat komorniczych (art. 18 ust. 1 pkt 2 u.k.k. – opłaty za przeprowadzenie innego postępowania albo dokonanie innych czynności) stanowią należność budżetową (nie są przychodem komornika). Przychodem komornika jest wynagrodzenie prowizyjne za pełnioną służbę (proporcjonalne do wysokości uzyskanych opłat egzekucyjnych) oraz pozostałe opłaty komornicze (art. 152 ust. 2 u.k.s.), a także opłaty egzekucyjne prawomocnie ustalone na podstawie przepisów uchylonej ustawy o komornikach sądowych do dnia 31.12.2018 r., jeżeli zostaną wyegzekwowane po tej dacie (art. 283 ust. 1 u.k.s.). Dochodem komornika jest nadwyżka przychodów nad kosztami działalności egzekucyjnej.
4. Z uzyskanych opłat egzekucyjnych komornik zatrzymuje część przypadającego mu wynagrodzenia prowizyjnego, a pozostałą część zobowiązany jest przekazać na rachunek właściwego urzędu skarbowego, tj. urzędu właściwego ze względu na siedzibę prowadzonej kancelarii (zob. uwagi do art. 150 u.k.s.). Przez opłatę uzyskaną należy rozumieć tę, którą komornik faktycznie otrzymał.

5. Środki z opłat egzekucyjnych komornik zobowiązany jest przekazać na rachunek bankowy właściwego urzędu skarbowego w terminie nie późniejszym niż do 5. dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym uzyskał opłatę. Ponadto komornik ma obowiązek złożenia do tego urzędu informacji w przedmiocie:
 - uzyskanych opłat egzekucyjnych,
 - opłat egzekucyjnych podlegających przekazaniu po potrąceniu wynagrodzenia prowizyjnego.

Informacje te mają być udzielone urzędowi skarbowemu do 10. dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym komornik uzyskał opłatę. Wzór informacji o opłatach uzyskanych i tych, które podlegały przekazaniu, ma określać stosowne rozporządzenie.

6. Przepisy ust. 4–7 komentowanego artykułu faktycznie poddają pobór opłat egzekucyjnych (w części stanowiącej dochód budżetu państwa) rygorom podatkowym. Właściwy do wydawania wszelkich decyzji związanych z poborem opłat egzekucyjnych od komornika jest urząd skarbowy właściwy ze względu na siedzibę kancelarii. W przypadku, w którym komornik uchybi któremuś z obowiązków, o których mowa w art. 149 ust. 2 i 5 u.k.s., naraża się na odpowiedzialność karnoskarbową określoną w przepisach art. 57a i 57b k.k.s. (zob. uwagi do art. 267 u.k.s.). Nieprzekazanie na rachunek urzędu skarbowego opłat egzekucyjnych bądź przekazywanie ich w niewłaściwej wysokości uprawnia naczelnika właściwego urzędu skarbowego do wydania decyzji w przedmiocie opłat egzekucyjnych podlegających przekazaniu (art. 149 ust. 6 u.k.s.), tj. decyzji wymiarowej określającej (art. 21 § 3 o.p.). Decyzja ta stanowi podstawę do wydania tytułu wykonawczego i wszczęcia egzekucji należności z tytułu opłat egzekucyjnych nieprzekazanych przez komornika.
7. Jeżeli postanowieniem sądu komornik zostanie zobowiązany do zwrotu całości lub części uzyskanej opłaty egzekucyjnej (zob. uwaga 3), to proporcjonalnemu zwrotowi – poza wynagrodzeniem prowizyjnym komornika – podlega także opłata przekazana na rachunek właściwego urzędu skarbowego. Termin do dokonania przez komornika zwrotu pobranej opłaty egzekucyjnej biegnie od daty uprawomocnienia się postanowienia sądu i wynosi 4 dni (art. 26 u.k.k.). Wydaje się, że komornik powinien dokonać zwrotu całej opłaty egzekucyjnej – wraz z jej częścią przekazaną do urzędu skarbowego. Proporcjonalna część podlegającej zwrotowi opłaty egzekucyjnej przekazanej przez komornika, zgodnie z ust. 2 komentowanego artykułu, na rachunek urzędu skarbowego jest nadpłatą w rozumieniu przepisów Ordynacji podatkowej, co oznacza, że stosuje się do niej przepisy rozdziału 9 o.p. (art. 72–80). Przepis ten ma zastosowanie również do innych sytuacji skutkujących koniecznością zwrotu pobranej przez komornika opłaty egzekucyjnej (por. art. 30 u.k.k.), a także do tych sytuacji, w których kwota opłat egzekucyjnych przekazana przez komornika była wyższa od należnej.

Maciej Śimbierowicz – komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy–Woli; członek Krajowej Rady Komorniczej; ukończył aplikację komorniczą i radcowską; prowadzi prelekcje i szkolenia z zakresu prawa egzekucyjnego; autor licznych publikacji dotyczących tej tematyki.

Marcin Świtkowski – komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy–Woli; były menedżer i radca prawny zajmujący się wszelkimi aspektami zarządzania wierzytelnościami, a także ekspert licznych organizacji w zakresie tej problematyki; autor publikacji branżowych; prowadzi prelekcje i szkolenia poświęcone zagadnieniom związanym z dochodzeniem roszczeń.

Komentarz w praktyczny sposób omawia regulacje dotyczące komorników sądowych, wynikające z nowo uchwalonych aktów prawnych: ustawy z 22.03.2018 r. o komornikach sądowych (Dz.U. poz. 771) oraz z 28.02.2018 r. o kosztach komorniczych (Dz.U. poz. 770), które zastępują dotychczasową ustawę z 29.08.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji. Przepisy te na nowo kształtują ustrój i zasady wykonywania zawodu komornika sądowego oraz problematykę opłat i kosztów działalności komornika sądowego.

W książce zostały poruszone w szczególności takie zagadnienia jak:

- funkcjonowanie kancelarii komorniczych,
- orzekanie w sprawach komorniczych,
- wpływ nowych przepisów na sytuację wierzycieli i działania ich pełnomocników przy dochodzeniu roszczeń z wykorzystaniem instytucji wymiaru sprawiedliwości,
- regulacje dotyczące pracy asesorów oraz rekrutacji aplikantów komorniczych i odbywania przez nich aplikacji.

Publikacja jest przeznaczona dla praktyków w dziedzinie egzekucji sądowej: sędziów, adwokatów, radców prawnych i komorników. Może także zainteresować specjalistów z branży zarządzania wierzytelnościami i dochodzenia roszczeń, a także dydaktyków i kandydatów na aplikację komorniczą.



9 788381 248990 W01P01

ISBN 978-83-8124-899-0



9 788381 248990

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL